

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет агротехнологій та природокористування
Кафедра туризму

Робоча програма (силабус) освітнього компонента
ОК 12. Біологічні та екологічні аспекти туристичної галузі
(обов'язковий)

Реалізується в межах освітньої програми: «Туризм»
(назва)

за спеціальністю: 242 «ТУРИЗМ»
(шифр, назва)

на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти

Розробник: _____ А. В. Новікова, к.с.-г.н., асистент
(підпис) (прізвище, ініціали) (вчений ступінь та звання, посада)

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри <u>екології та ботаніки</u>	протокол №14 від 30.05.2022 р.
	Завідувач кафедри _____ <u>В.Г. Скляр</u> (підпис) (прізвище, ініціали)

Погоджено:

Гарант освітньої програми _____ О.В. Коваленко
(підпис) (ПІБ)

Декан факультету, де реалізується освітня програма _____ І.М. Коваленко
(підпис) (ПІБ)

Рецензія на робочу програму (додається) надана: _____ О.В. Коваленко
(ПІБ)

_____ В.Г. Скляр В.Г.
(ПІБ)

Методист відділу якості освіти, ліцензування та акредитації _____ Н.Тарак (_____ Н.Тарак)
(підпис) (ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: _____ 06.07 _____ 2022 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Біологічні та екологічні аспекти туристичної галузі			
2.	Факультет/кафедра	Агротехнологій та природокористування / Туризму			
3.	Статус ОК	обов'язковий			
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	ОП- Туризм Спеціальність – 242 «Туризм»			
5.	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркових ОК)				
6.	Рівень НРК	6 рівень			
7.	Семестр та тривалість вивчення	Дисципліна викладається протягом 2 семестру			
8.	Кількість кредитів ЄКТС	5 кредитів (150 годин)			
9.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота(заняття) Денна / заочна форма навчання			Самостійна робота Денна / заочна форма навчання
		Лекційні	Практичні (семінарські)	Лабораторні	
	II семестр	30	30	-	90
10.	Мова навчання	українська			
11.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Новікова Анна Віталіївна			
11.1	Контактна інформація	к.с.-г..н., старший викладач кафедри туризму, кабінет 227e Ел. адреса:anovikova1208@gmail.com			
12.	Загальний опис освітнього компонента	Вивчення дисципліни «Біологічні та екологічні аспекти туристичної галузі» дає уявлення про географічне поширення та розміщення на Землі організмів і їх угруповань: рослин, тварин, грибів і мікроорганізмів, які в сукупності утворюють органічний світ. Вивчення ОК сприятиме формуванню природоохоронного світогляду, бережливе ставлення до довкілля шляхом розробки та реалізації екологічних турів.			
13.	Мета освітнього компонента	Головною метою курсу є формування знань про єдність органічного світу планети, зв'язок її рослинного і тваринного світу, а також залежність рослинного і тваринного світу від факторів фізико-географічного середовища і від дії людини. Можливість використання знань про особливості поширення та пристосування біоти в туристичній діяльності.			
14.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	1. Освітній компонент базується на вивченні таких дисциплін як: основи туризмознавства, загальне землезнавство. 2. Освітній компонент є основою для: основи рекреології та курортної справи, активний туризм.			
15.	Політика академічної доброчесності	При виконанні практичних робіт, написанні модульних, атестаційних та екзаменаційних робіт студент обов'язково має дотримуватись правил академічної доброчесності. При виявленні фактів списування або академічної не доброчесності робота виконана студентом не зараховується.			
16.	Посилання на Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=4686			

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Як оцінюється ПРН
ПРН 02. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.	Проведення модульного та атестаційного контролю. Індивідуальні завдання, презентації, доповіді. Уважна перевірка та аналіз виконаних завдань. Написання рефератів, есе, планів-конспектів з дисципліни.
ПРН04. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору.	Проведення модульного та атестаційного контролю. Індивідуальні завдання, презентації, доповіді. Уважна перевірка та аналіз виконаних завдань. Написання рефератів, есе, планів-конспектів з дисципліни.
ПРН 05. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території.	Проведення модульного та атестаційного контролю. Індивідуальні завдання, презентації, доповіді. Уважна перевірка та аналіз виконаних завдань. Написання рефератів, есе, планів-конспектів з дисципліни.
ПРН 07. Розробляти, просувати та реалізовувати туристичний продукт.	Проведення модульного та атестаційного контролю. Індивідуальні завдання, презентації, доповіді. Уважна перевірка та аналіз виконаних завдань. Написання рефератів, есе, планів-конспектів з дисципліни.
ПРН 10. Розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-технологічна).	Проведення модульного та атестаційного контролю. Індивідуальні завдання, презентації, доповіді. Уважна перевірка та аналіз виконаних завдань. Написання рефератів, есе, планів-конспектів з дисципліни.
ПРН 16. Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.	Проведення модульного та атестаційного контролю. Індивідуальні завдання, презентації, доповіді. Уважна перевірка та аналіз виконаних завдань. Написання рефератів, есе, планів-конспектів з дисципліни.
ПРН 21. Приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності.	Проведення модульного та атестаційного контролю. Індивідуальні завдання, презентації, доповіді. Уважна перевірка та аналіз виконаних завдань. Написання рефератів, есе, планів-конспектів з дисципліни.
ПРН 25. Поширювати природоохоронне ставлення до довкілля шляхом розробки та реалізації екологічних турів.	Проведення модульного та атестаційного контролю. Індивідуальні завдання, презентації, доповіді. Уважна перевірка та аналіз виконаних завдань. Написання рефератів, есе, планів-конспектів з дисципліни.

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМОПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу. <i>Денна / Заочна форма навчання</i>			Рекомендована література	
	Аудиторна робота		СР		
	Лк	ПЗ			ЛР
1	2	3	4	5	6
Тема 1. Біологічні та екологічні аспекти туристичної галузі 1.1. Визначення біологічних аспектів. 1.2. Визначення екологічних аспектів. 1.3. Значення біологічних та екологічних аспектів для туристичної галузі в цілому. 1.4. Біологічні та екологічні аспекти туристичної галузі в різних регіонах.	4	4		9	1,2,4
Тема 2. Походження та розвиток життя на Землі 2.1. Основні уявлення та теорії. 2.2. Концепція креаціонізму. 2.3. Теорія спонтанного зародження. 2.4. Теорія стаціонарного стану 2.5. Теорія панспермії	2	2		9	3,5,8
Тема 3. Вчення про біоценоз 3.1. Визначення біоценозу 3.2. Біоценоз, як єдність рослинного і тваринного світу 3.3. Склад і структура біоценозу. 3.4. Едифікатори та просторові структури біоценозів.	2	2		9	9,11,20
Тема 4. Ареали організмів та біогеоценозів. 4.1. Визначення ареалу. 4.2. Ареали походження та розповсюдження організмів. 4.3. Визначення біогеоценозів, їх класифікація.	2	2		9	17,14,19
Тема 5. Вчення про біосферу 5.1. Визначення «біосфери». 5.2. Принципи організації біосфери. 5.3. Вчення про ноосферу, як складову біосфери. 5.4. Роль біосфери та ноосфери на планеті.	4	4		9	16,13,12
Тема 6. Типові біоми суходолу. 6.1. Визначення поняття «біом». 6.2. Зональна рослинність. 6.3. Азональна рослинність. 6.4. Екстразональна рослинність.	4	4		9	7,6,11
Тема 7. Флористична, фауністична, та біотична регіоналістика 7.1. Регіональна флора. 7.2. Регіональна фауна. 7.3. Регіональна біота.	4	4		9	15,10,13
Тема 8. Закономірності формування біоти гірських систем та островів 8.1. Біота гірських систем. 8.2. Біота островів.	2	2		9	6,8,14,17

1	2	3	4	5	6
Тема 9. Біота і біогеоценози Світового океану 9.1. Біота Світового океану 9.2. Біогеоценози Світового океану	2	2		9	4,6,8,11
Тема 10. Біологічні аспекти туристичної діяльності у зв'язку із особливостями кліматично-ландшафтного та біологічного різноманіття різних регіонів. 10.1. Кліматичні особливості країн Європи. 10.2. Кліматичні особливості країн Азії. 10.3. Кліматичні особливості країн Африки. 10.4. Кліматичні особливості Австралії.	4	4		9	19,20,7,10
<i>Всього за семестр</i>	30	30		90	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ПРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	Кількість годин денна/заочна	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	Кількість годин денна/заочна
ПРН 02. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.	- проведення лекційних занять з використанням мультимедійних презентацій, проведення практичних робіт.	8	- опрацювання незнайомих (нових) термінів, - опрацювання додаткового матеріалу за відповідними темами	11
ПРН 04. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору.	- проведення лекційних занять з використанням мультимедійних презентацій та практичних робіт з використанням	8	- опрацювання додаткового матеріалу за відповідними темами, - аналіз проведеної роботи під час виконання практичних завдань та підготовка до захисту практичних робіт, - написання рефератів	11
ПРН 05. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території.	- проведення лекційних занять з використанням мультимедійних презентацій та графічних практичних робіт, використання карт	7	- опрацювання додаткового матеріалу за відповідними темами, - аналіз проведеної роботи під час виконання практичних завдань та підготовка до захисту практичних робіт	11
ПРН 07. Розробляти, просувати та реалізовувати туристичний продукт.	- проведення лекційних занять з використанням мультимедійних презентацій та практичних розрахункових робіт з елементами аналізу життєвих ситуацій	7	- опрацювання додаткового матеріалу за відповідними темами, - аналіз проведеної роботи під час виконання практичних завдань та підготовка до захисту практичних робіт, - написання рефератів та/або тез доповідей	12

ПРН 10. Розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-технологічна).	- проведення лекційних занять з використанням мультимедійних презентацій та графічних й розрахункових практичних робіт	7	- опрацювання незнайомих (нових) термінів, - опрацювання додаткового матеріалу за відповідними темами	12
ПРН 16. Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.	- проведення лекційних занять з використанням мультимедійних презентацій, проведення практичних робіт	8	- опрацювання додаткового матеріалу за відповідними темами, - аналіз проведеної роботи під час виконання практичних завдань та підготовка до захисту практичних робіт, - написання рефератів	11
ПРН 21. Приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності.	- проведення лекційних занять з використанням мультимедійних презентацій та практичних розрахункових робіт з елементами аналізу життєвих ситуацій	7	- опрацювання додаткового матеріалу за відповідними темами, - аналіз проведеної роботи під час виконання практичних завдань та підготовка до захисту практичних робіт	11
ПРН 25. Поширювати природоохоронне ставлення до довкілля шляхом розробки та реалізації екологічних турів.	- проведення лекційних занять з використанням мультимедійних презентацій та практичних розрахункових робіт з елементами аналізу життєвих ситуацій	8	- опрацювання додаткового матеріалу за відповідними темами, - аналіз проведеної роботи під час виконання практичних завдань та підготовка до захисту практичних робіт, - написання рефератів та/або тез доповідей	11
Всього годин		60		90

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Практична робота 1. Біологічні та екологічні аспекти туристичної галузі в різних регіонах.	4 бали /4%	До 2 тижня
2.	Практична робота 2. Аналіз теорій походження та розвитку життя на Землі.	4 бали /4%	До 4 тижня
3.	Практична робота 3. Біоценози України та Європи.	4 бали /4%	До 5 тижня
4.	Практична робота 4. Ареали розповсюдження рослинних організмів в Україні.	4 бали /4%	До 6 тижня
5.	Практична робота 5. Ареали розповсюдження рослинних організмів в світі.	4 бали /4%	До 7 тижня
6.	Модульний контроль (тест множинного вибору)	5 балів /5%	До 7 тижня
7.	Атестація (тест множинного вибору)	15 балів /15%	До 7 тижня
8.	Практична робота 6. Зональна рослинність України та Європи.	5 балів /5%	До 11 тижня
9.	Практична робота 7. Регіональна флора і фауна України та Європи.	5 балів /5%	До 12 тижня
10.	Практична робота 8. Біота гірських систем та островів світу.	5 балів /5%	До 13 тижня
11.	Практична робота 9. Біота та біоценози Чорного, Азовського, Середземного та Червоного морів.	5 балів /5%	До 14 тижня
12.	Практична робота 10. Кліматичні особливості України.	5 балів /5%	До 15 тижня
13.	Модульний контроль (тест множинного вибору)	5 балів /5%	До 15 тижня
14.	Іспит	30 балів /30%	В екзаменаційну сесію

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Осінній семестр				
Практична робота до теми 1. Біологічні та екологічні аспекти туристичної галузі в різних регіонах.	0 балів	1-2 бали	2-3 бали	3-4 балів
	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі.	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі

Практична робота до теми 2. Аналіз теорій походження та розвитку життя на Землі.	0 балів	1-2 бали	2-3 бали	3-4 бали
	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Практична робота до теми 3. Біоценози України та Європи.	0 балів	1-2 бали	2-3 бали	3-4 бали
	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Практична робота до теми 4. Ареали розповсюдження рослинних організмів в Україні.	0 балів	1-2 бали	2-3 бали	3-4 бали
	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Практична робота до теми 5. Ареали розповсюдження рослинних організмів в Україні.	0 балів	1-2 бали	2-3 бали	3-4 бали
	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Модульний контроль (тест множинного вибору)	0-1 бал	2-3 бали	4 балів	5 балів
	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест
Атестація (тест множинного вибору)	0-3 балів	3-7 балів	7-13 балів	13-15 балів
	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест
Практична робота до теми 6. Зональна рослинність України та Європи.	0 балів	1-2 бали	2-3 бали	4-5 балів
	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Практична робота до теми 7. Регіональна флора і фауна України та Європи.	0 балів	1-2 бали	2-3 бали	4-5 балів
	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі

Практична робота до теми 8. Біота гірських систем та островів світу.	0 балів	1-2 бали	2-3 бали	4-5 балів
	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Практична робота до теми 9. Біота та біоценози Чорного, Азовського, Середземного та Червоного морів.	0 балів	1-2 бали	2-3 бали	4-5 балів
	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Практична робота до теми 10. Кліматичні особливості України.	0 балів	1-2 бали	2-3 бали	4-5 балів
	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Модульний контроль (тест множинного вибору)	0-1 бал	2 бали	3-4 бали	5 балів
	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест
Іспит	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
	<15 балів	15-19 балів	20-25 балів	26-30 балів
	Студент погано засвоїв теоретичний та практичний матеріал, не дав чітких відповідей на поставлені запитання.	Студент засвоїв теоретичний та практичний матеріал, дав відповіді на 50% поставлених запитань.	Студент засвоїв теоретичний та практичний матеріал, дав відповіді на 70-80% поставлених запитань.	Студент засвоїв теоретичний та практичний матеріал, дав відповіді на 90-100% поставлених запитань.

5.2. Формативне оцінювання

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Усне опитування після вивчення кожної теми	Після завершення вивчення теми
2	Усні відповіді на окремі питання під час проведення лекцій та практичних робіт	Протягом всього семестру
3	Аналіз текстів за темами курсу опрацьованих студентом самостійно	Протягом всього семестру
4	Захист практичних робіт	Після здачі роботи
5	Усний зворотній зв'язок від викладача під час роботи над практичними роботами.	Протягом всього семестру

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1 Основні джерела

1. Білоус Л. Ф. Біогеографія : навч. посібник. Київ.: 2020, 260 с.
2. Волік О. В. Біогеографія. Біоми Землі: навчально-методичний посібник. Тернопіль: Вид-во ТНПУ, 2008. 94 с.
3. Кукурудза С. І. Біогеографія : лабораторний практикум для студентів географічних факультетів університетів. 2-ге вид., перероблене і доповнене. Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2000. 118 с.
4. Кукурудза С. І. Біогеографія: підручник. Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. І.Франка, 2006. 504 с.
5. Марисова І. В. Біогеографія. Регіональний аспект: Навчальний посібник. 2-ге вид. перероб. і доп..- Суми: ВТД «Університетська книга», 2005. 128 с.
6. Морська біогеографія. А. І. Кафанов, В. А. Кудряшов URL: <http://www.knigka.info/getlink/index>.
7. Питуляк М. Р. Біогеографія : навч. посібник. Тернопіль, ТДПУ. 1999. 115 с.

6.2. Методичне забезпечення

8. Біологія. Методичні вказівки для проведення лабораторно-практичних занять (Частина 1) для студентів 1 курсу спеціальностей: 101- Екологія, 242 «Туризм» денної та заочної форми навчання освітнього ступеня «Бакалавр» – Суми: Сумський національний аграрний університет, 2020. – 68 с. Рекомендовано до видання 10 навчально-методичною радою факультету агротехнологій та природокористування, протокол № 8 від 20.05.2020 року
9. Біологія. Методичні вказівки для проведення лабораторно-практичних занять (Частина 2) для студентів 1 курсу спеціальностей: 101- Екологія, 242 «Туризм» денної та заочної форми навчання освітнього ступеня «Бакалавр» – Суми: Сумський національний аграрний університет, 2020. – 71 с. Рекомендовано до видання навчально-методичною радою факультету агротехнологій та природокористування, протокол № 8 від 20.05.2020 року.
10. Біологія. Методичні вказівки для організації самостійної роботи студентів 1 курсу спеціальностей: 101-Екологія, 242 Туризм денної та заочної форми навчання освітнього ступеня «Бакалавр». – Суми: Сумський національний аграрний університет, 2020. – 105 с. Рекомендовано до видання навчально-методичною радою факультету агротехнологій та природокористування, протокол № 8 від 20.05.2020 року.
11. Біологія. Курс лекцій для студентів 1 курсу спеціальностей 101- Екологія, 242 Туризм денної та заочної форми навчання освітнього ступеня «Бакалавр» – Суми: Сумський національний аграрний університет, 2020. – 143с. Рекомендовано до видання навчально-методичною радою факультету агротехнологій та природокористування, протокол № 8 від 20.05.2020 року

6.3. Електронні ресурси

12. <http://www.geograf.com.ua/biogeografiya>
13. https://geo.knu.ua/images/doc_file/navch_lit/Bilous_Biogeography_posibn.pdf

6.4. Додаткові джерела

14. Bondarieva L.M., Kyrylchuk K.S., Skliar V.H., Tikhonova O.M., Zhatova H.O., Bashtovyi M.G. (2019). Population dynamics of the typical meadow species in the conditions of pasture digression in flooded meadows. *Ukrainian Journal of Ecology*. 9 (2). С. 204–211.
15. Skliar Iu., Skliar V., Klymenko A., Sherstiuk M., Zubtsova I. Growth signs of *Nymphaea candida* in various ecological and cenotic conditions of Desna Basin (Ukraine). *AgroLife Scientific Journal*. 2020. Vol.9, №1. 316-323.
16. Бабенко В.Г., Марков М.В. Основы биогеографии. Учебник для ВУЗов.- М.: Прометей, 2017. 194 с.
17. Біогеографія з основами екології: навч. посібник для студентів географічних спеціальностей. Одеса: Астропринт, 2012. – 572 с.
18. Бондарева Л.М. Онтогенетична структура популяцій злаків в умовах випасання на заплавах луках р.Сули/ Л.М. Бондарева//Вісник СНАУ. Серія «Агрономія і біологія». Вип. 2(31), – Суми: СНАУ, 2016.- С. 39 – 44
19. Емельянова, Людмила Георгиевна. Биогеографическое картографирование [Текст] : учеб. пособие для акад. бакалавриата / Л. Г. Емельянова, Г. Н. Огуреева. - 2-е изд., испр. и доп. - М. : Юрайт, 2017. - 134 с.
20. Мирза-Сіденко В.М. Біогеографія. Практикум (з основами теорії).- Харків, 2020.-192 с.

**РЕЦЕНЗІЯ НА РОБОЧУ ПРОГРАМУ (СИЛАБУС)
ТУРИСТИЧНІ РЕСУРСИ ПІВНІЧНО-СХІДНОЇ УКРАЇНИ**

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента гарантом або членом проєктної групи	Так	Ні	Коментар
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК	✓		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають передбаченим ПРН (для обов'язкових ОК)	✓		
Результати навчання за освітнім компонентом дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення	✓		

Член проєктної групи ОП «Туризм»

(підпис)

(ППП)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента викладачем відповідної кафедри	Так	Ні	Коментар
Загальна інформація про освітній компонент є достатньою	+		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК	+		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення	+		
Результати навчання (ДРН) стосуються компетентностей студентів, а не змісту дисципліни (містять знання, уміння, навички, а не теми навчальної	+		
Зміст ОК сформовано відповідно до структурно-логічної схеми	+		
Навчальна активність (методи викладання та навчання) дає змогу студентам досягти очікуваних результатів навчання (ДРН)	+		
Освітній компонент передбачає навчання через дослідження, що є доцільним та достатнім для відповідного рівня вищої освіти	+		
Стратегія оцінювання в межах освітнього компонента відповідає політиці Університету/факультету	+		
Передбачені методи оцінювання дозволяють оцінити ступінь досягнення результатів навчання за освітнім компонентом	+		
Навантаження студентів є адекватним обсягу освітнього компонента	+		
Рекомендовані навчальні ресурси є достатніми для досягнення результатів навчання (ДРН)	+		
Література є актуальною	+		
Перелік навчальних ресурсів містить необхідні для досягнення ДРН програмні продукти	+		

Рецензент (викладач кафедри екології та ботаніки)

(підпис)

(ППП)